

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

28 maja 2015 r.

temat:

„Kierunki migracji młodzieży wiejskiej w regionach UE”

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 -
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Pola badawcze

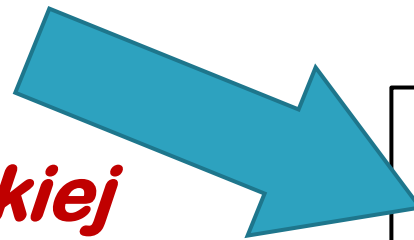
➔ Plan prezentacji:

pojęcie migracji

migracje na świecie

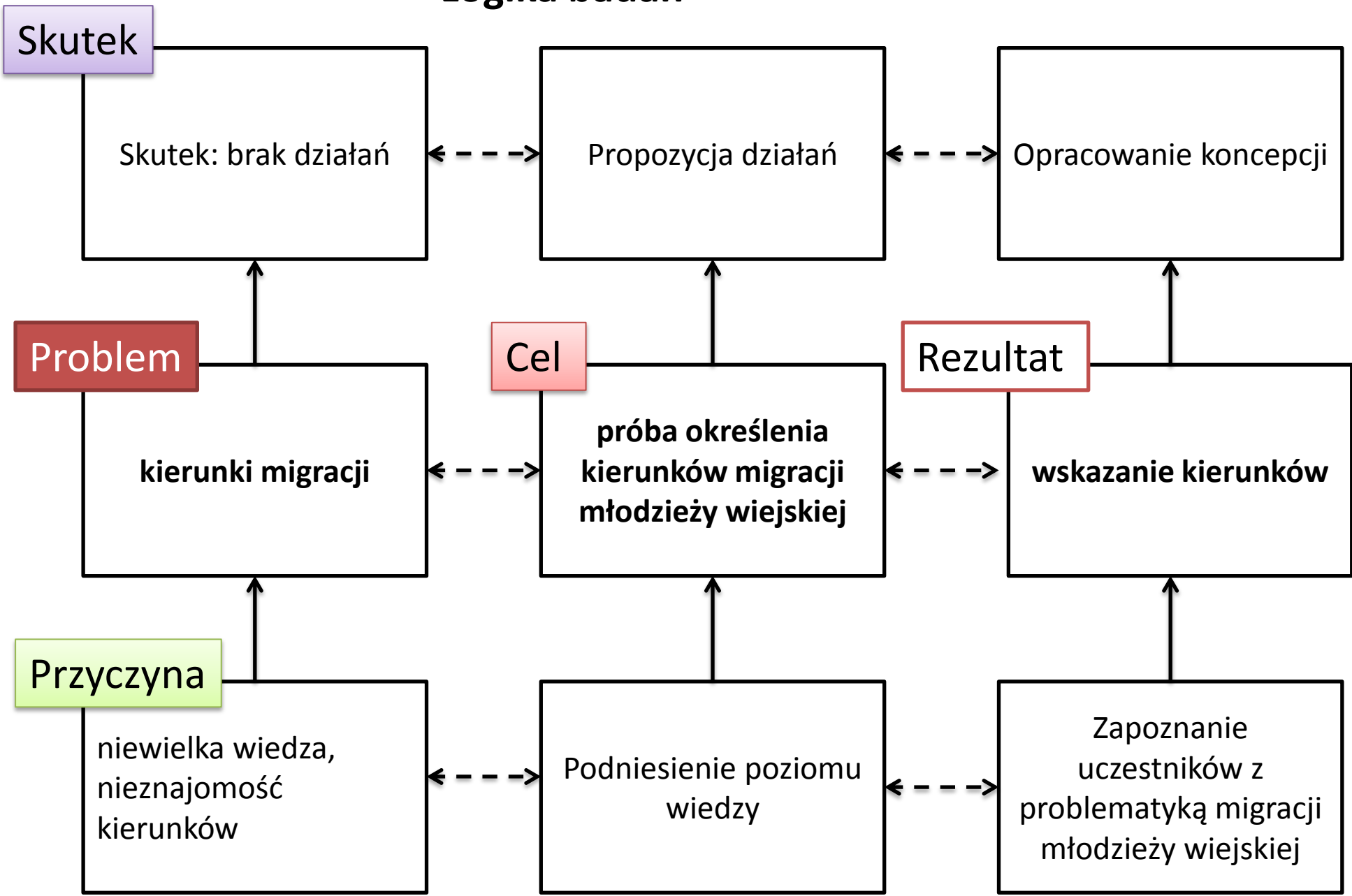
migracje w Unii Europejskiej

migracje w Polsce

1. **Wprowadzenie:
pojęcie migracji**
2. **Migracje na świecie**
3. **Rozmiary migracji w
Unii Europejskiej**
4. **Skala
współczesnych
migracji w Polsce**
5. **Wnioski**

Logika badań

Metodologia badań

- **skala migracji jest trudna do dokładnego określenia,**
- **masowość tego zjawiska oraz przeszkody formalne** (związane choćby z liberalizacją przepływu ludności w strefie Schengen) **pozwalają jedynie na szacowanie rzeczywistych rozmiarów migracji**
- **Analizy migracji wg danych Eurostat, Banku Światowego, badań własnych**

Pojęcie migracji

Migracja może też być definiowana ze sformalizowanego (prawnego bądź statystycznego) punktu widzenia, jako

- **„zmiana miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy,**

[Rocznik Demograficzny GUS 2007].

Pojęcie migracji

- **proces przemieszczeń przestrzennych ludzi, zmiany miejsca zamieszkania (pobytu) osób, które przenoszą się z miejsca pochodzenia (miejsca wyjazdu) do miejsca przeznaczenia (miejsca przyjazdu)”**

[Manstead A.S.R, M.Hewstone M. 2001].

Migracje w teorii ekonomii

Teoria neoklasyczna -ruchy migracyjne - jako wyrównywanie dysproporcji w dochodach (w standardzie życia) – pomiędzy krajami czy kontynentami, przy czym konieczne jest tutaj występowanie sił o przeciwległych wektorach.

- Z jednej strony wyjazd z kraju macierzystego warunkowany jest czynnikami **„wypychającymi”** – takimi jak wysokie bezrobocie, stagnacja gospodarcza, nadmierny fiskalizm czy wzrost przestępczości.
- Przeciwległy biegun tworzony jest przez czynniki **„przyciągające”** – związane z wyższym poziomem rozwoju gospodarczego i idącymi za tym warunkami zawodowego i osobistego rozwoju danej osoby, przy czym istotne znaczenie mają tutaj również bodźce pozaekonomiczne – takie jak sytuacja polityczna, prawo wewnętrzne czy polityka migracyjna kraju będącego celem potencjalnej migracji.

Podział migracji

ZASIĘG

- **migracje wewnętrzne** (w granicach danej jednostki administracyjnej lub politycznej)
- **migracje zewnętrzne** (pomiędzy jednostkami)

CZAS TRWANIA

- **czasowe** (w tym sezonowe i wahadłowe)
- **trwałe**

CEL

- **turystyczny**
- **medyczny**
- **religijny**
- **zarobkowy**

FORMA

- **emigracja, imigracja,**
- **reemigracja, uchodźctwo,**
- **ewakuacja, repatriacja, przesiedlenie, deportacja.**
- **zarobkowy**

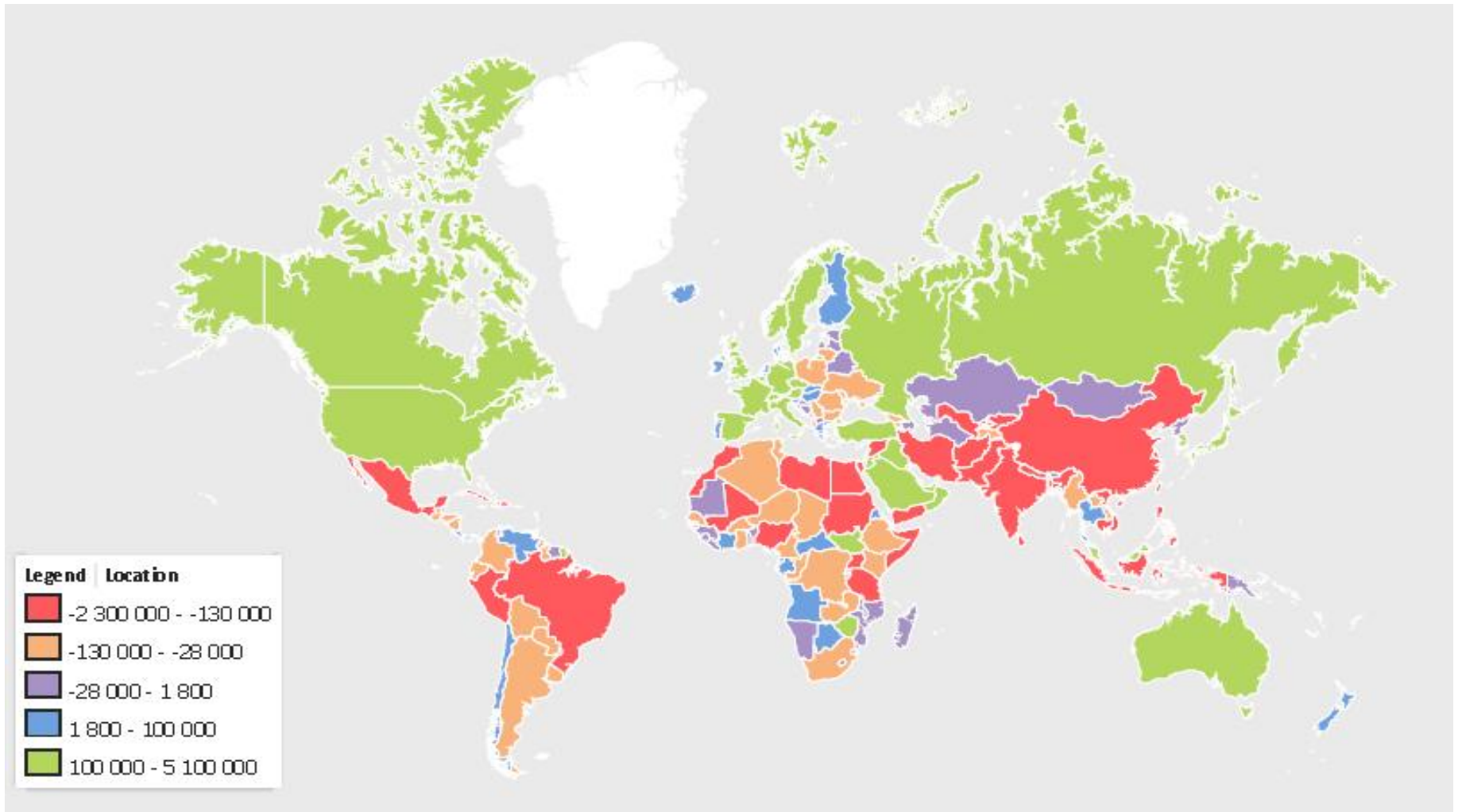
OBSZAR

- **tereny wiejskie**
- **tereny miejskie**

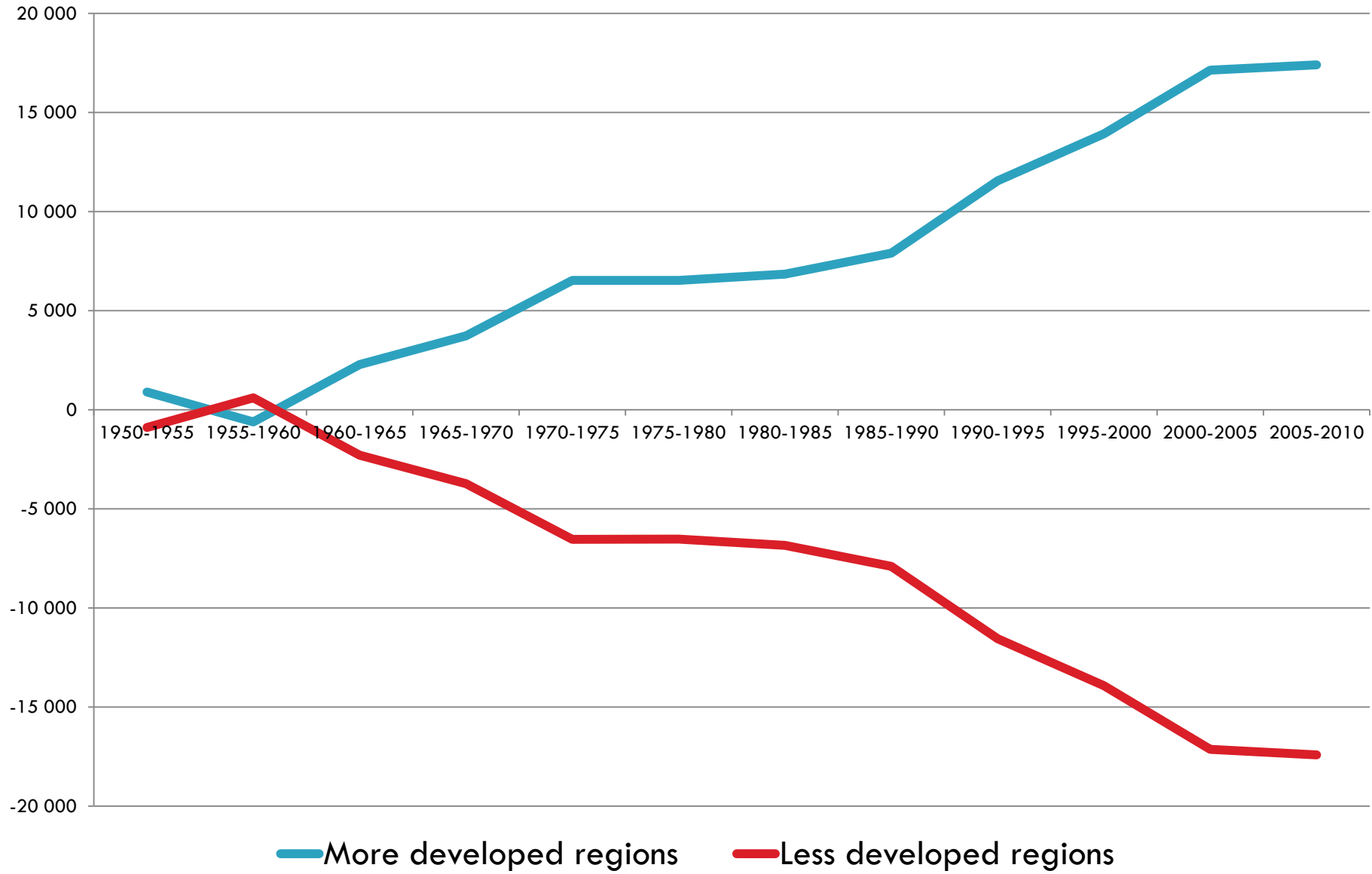
WIEK MIGRANTÓW

- **migracje młodzieży,**
 - ▣ 15-25 / 29
- **migracje dorosłych**

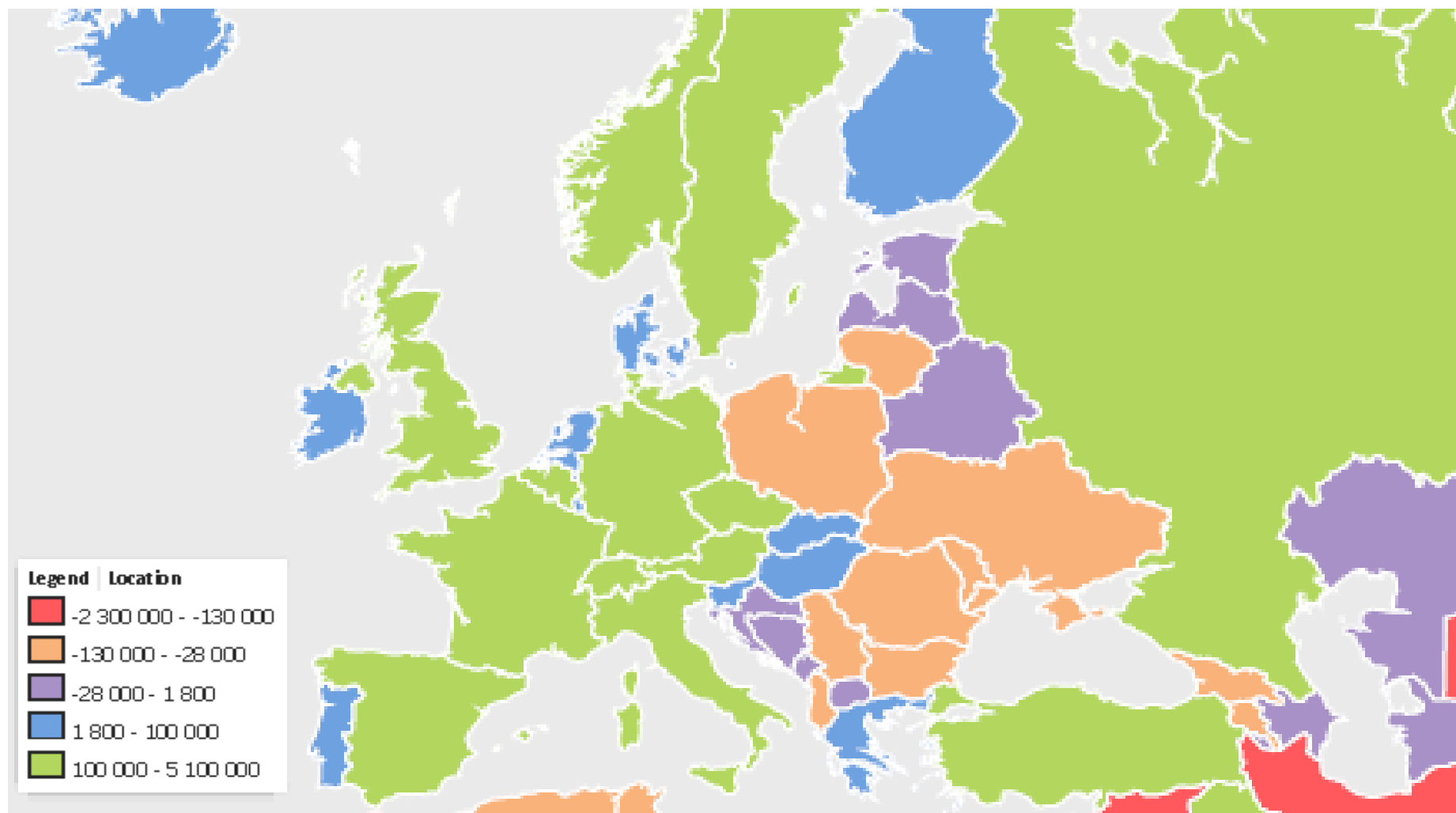
Population - Net number of migrants (thousands) Both sexes combined

Liczba netto migrantów, obu płci (tysiące)

United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2013). World Population Prospects: The 2012 Revision, DVD Edition. Net number of migrants (both sexes combined) by major area, region and country, 1950-2100 (thousands).

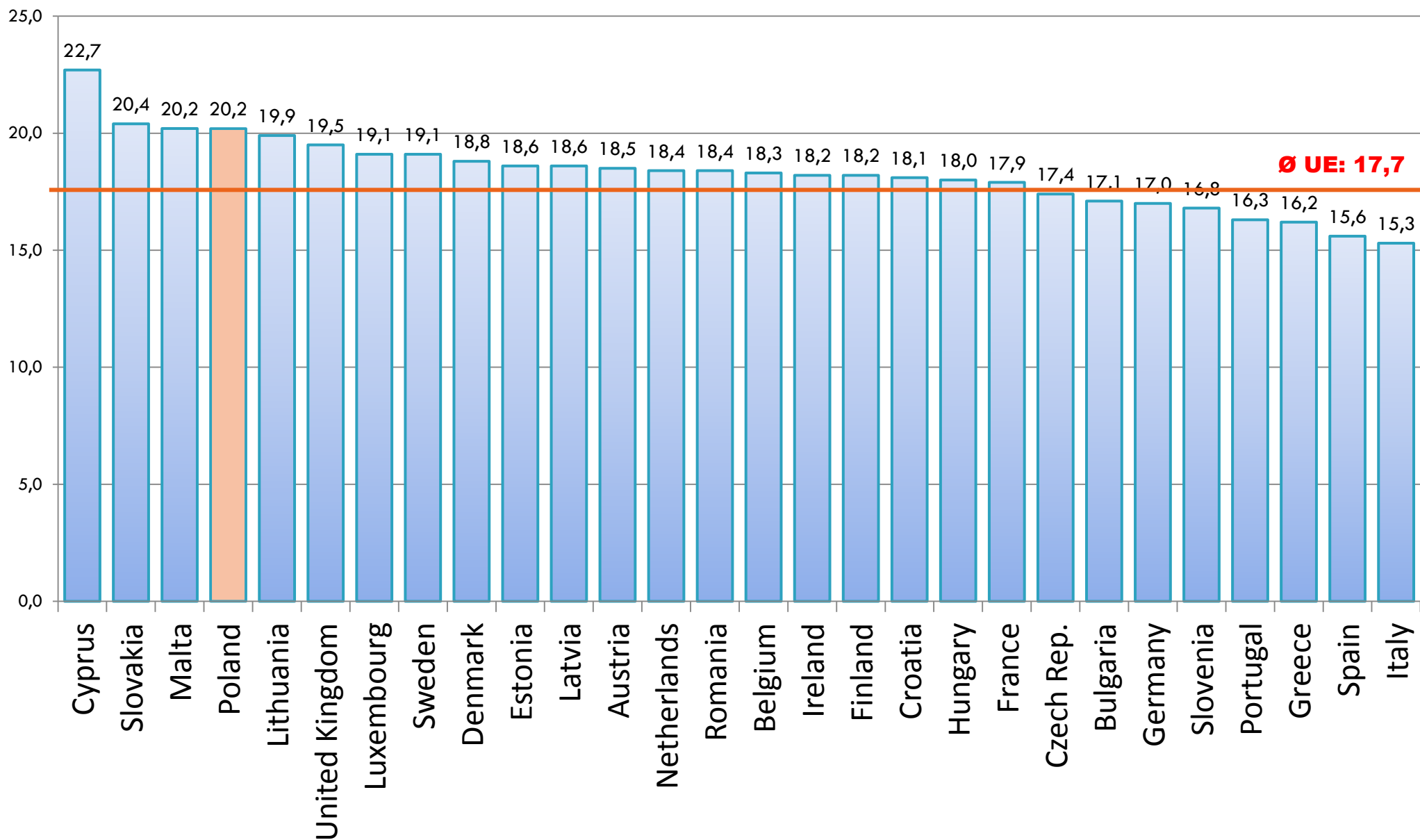

Migracje młodzieży w Unii Europejskiej

- **15 -25 / 29 lat**

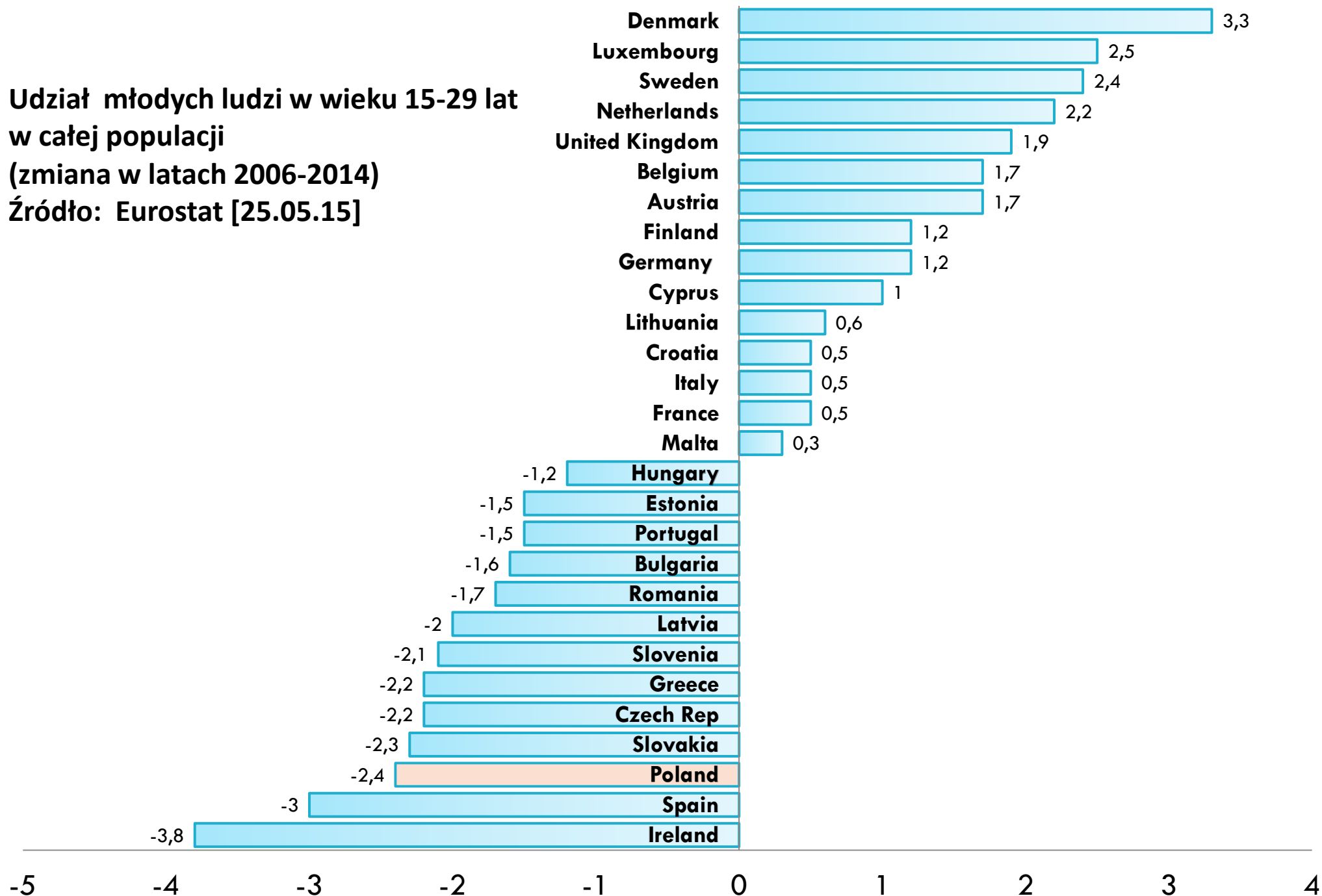
Udział młodych ludzi w wieku 15-29 lat w całej populacji w 2014 r.

Źródło: Eurostat [25.05.15]

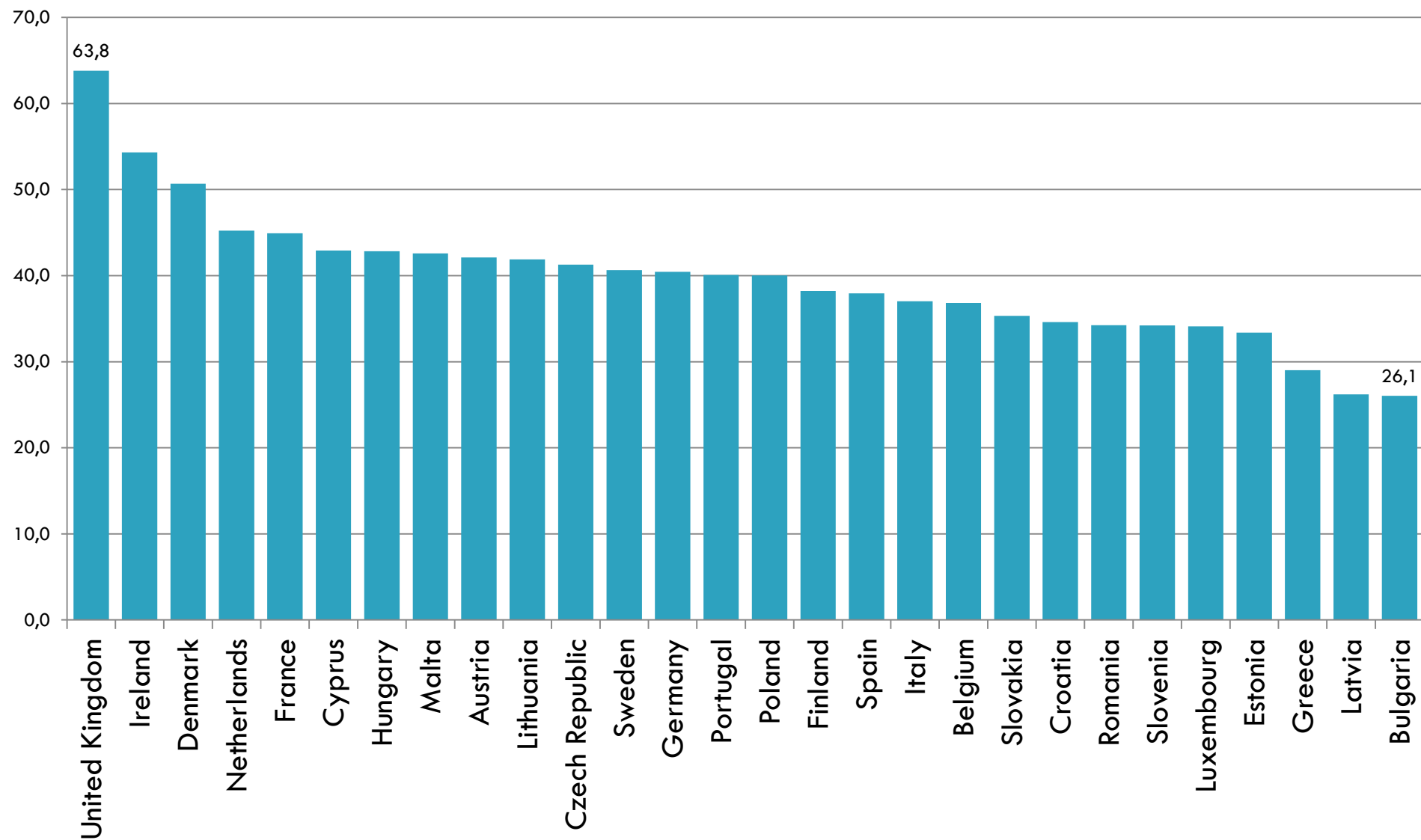

**Udział młodych ludzi w wieku 15-29 lat
w całej populacji
(zmiana w latach 2006-2014)**

Źródło: Eurostat [25.05.15]

Migranci w krajach UE w wieku 15-29 lat (średnia w latach 2006-2014)

Procesy demograficzne w UE:

proces „urbanizacji”

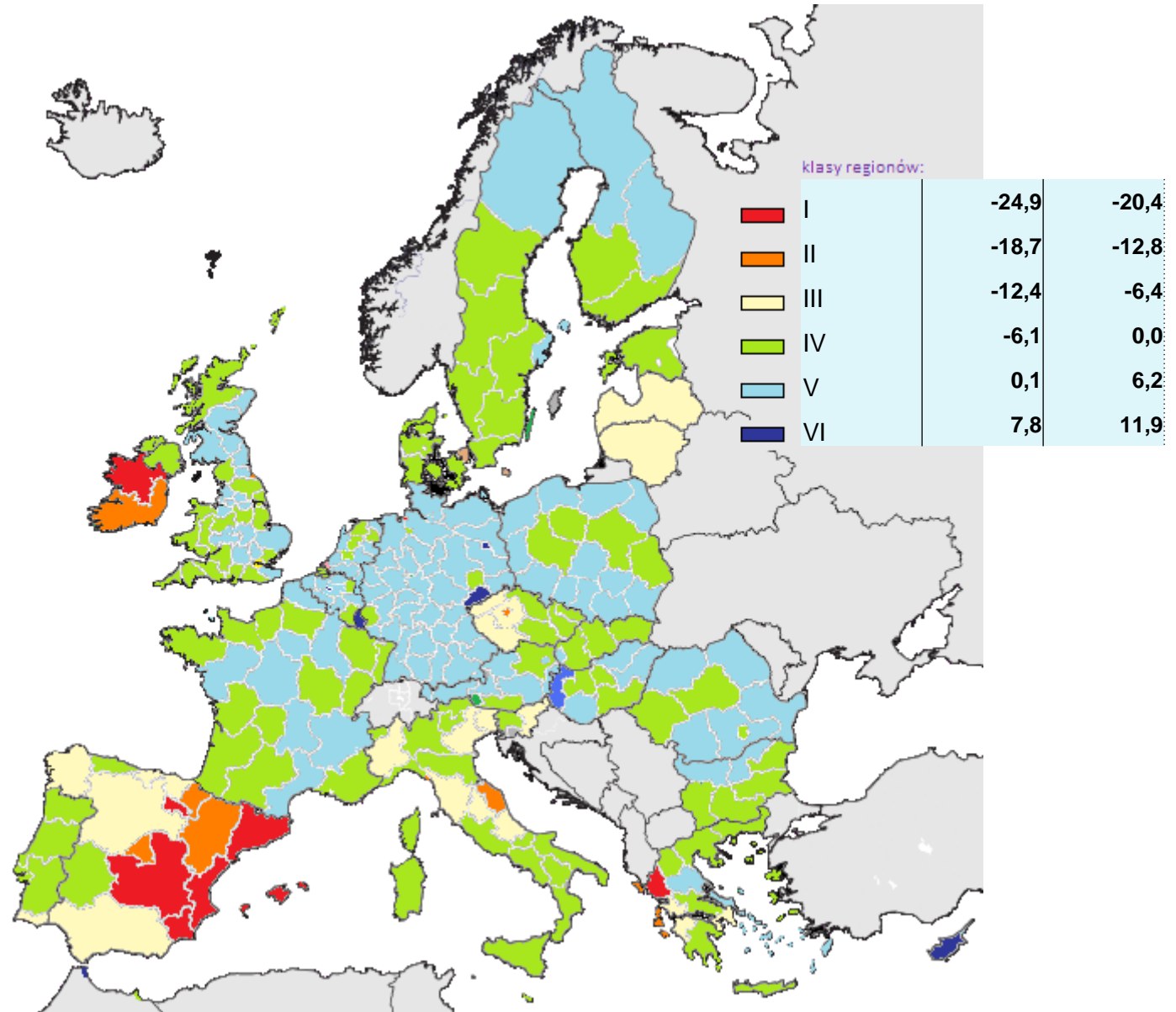
-przenoszenie się ludności i działalności gospodarczej z odległych terenów wiejskich do miast i lepiej dostępnych terenów wiejskich,

zjawisko „odwrotnej urbanizacji”

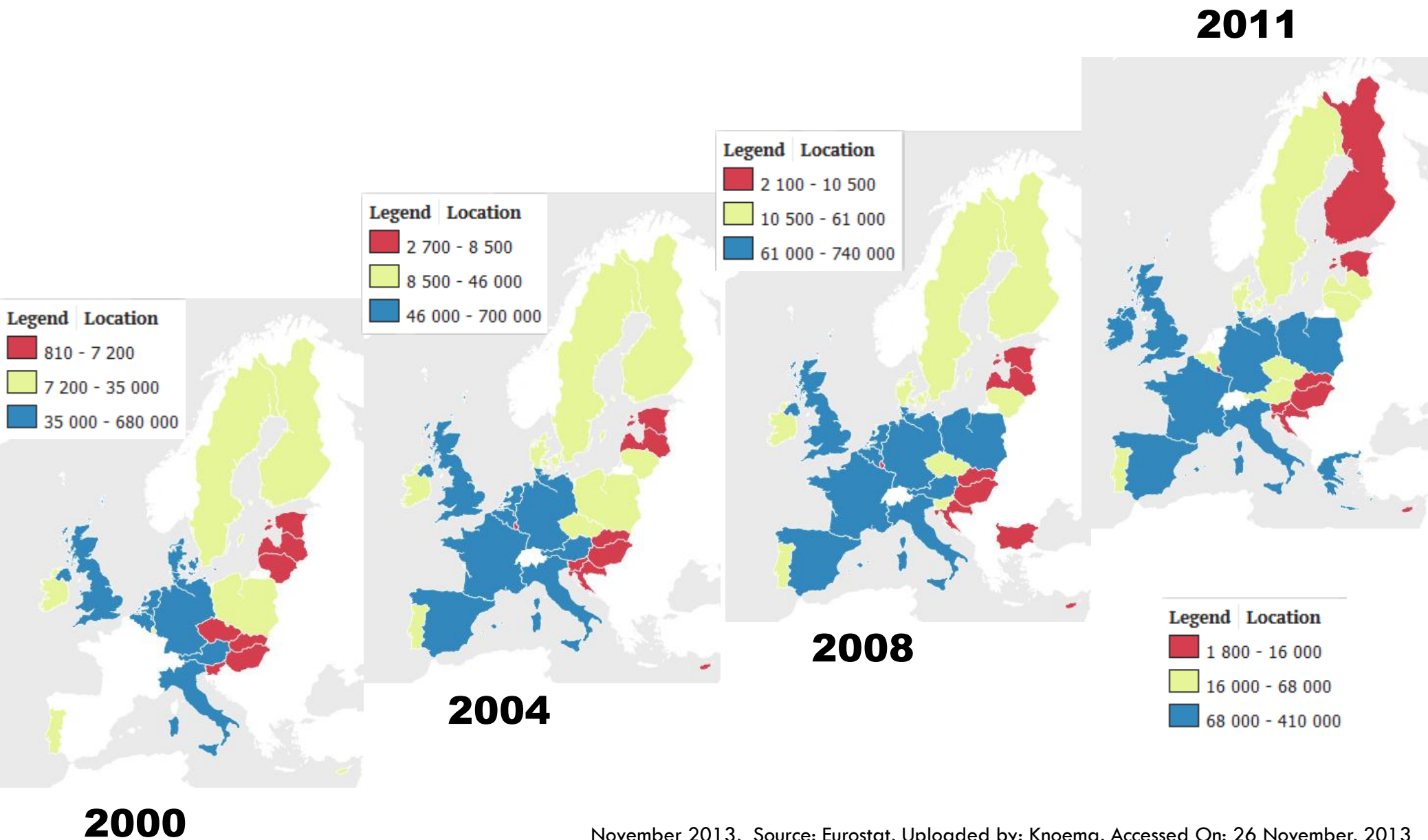
-ucieczka z obszarów miejskich do łatwo dostępnych obszarów wiejskich (co jest możliwe dzięki nowej infrastrukturze transportu i technologiom informacyjnym i komunikacyjnym), spowodowana głównie rosnącą presją ze strony miejskiego stylu życia.

- Pod koniec lat 90. tendencja w zakresie ruchu migracyjnego w relacji miasto-wieś uległa odwróceniu, tj. w skali ogólnej saldo migracji dla obszarów wiejskich miało dodatnią wartość.
- W ujęciu przestrzennym nie zaszły jednak istotne zmiany; większość obszarów wiejskich charakteryzował niewielki odpływ ludności, natomiast napływ był szczególnie dynamiczny na wsiach w sąsiedztwie dużych aglomeracji miejskich.

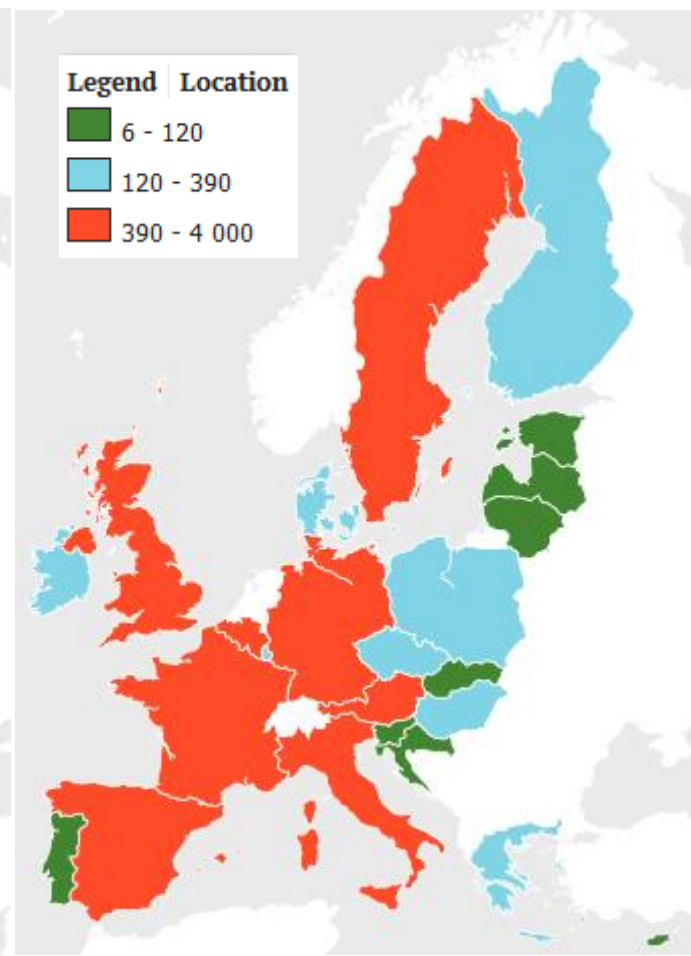
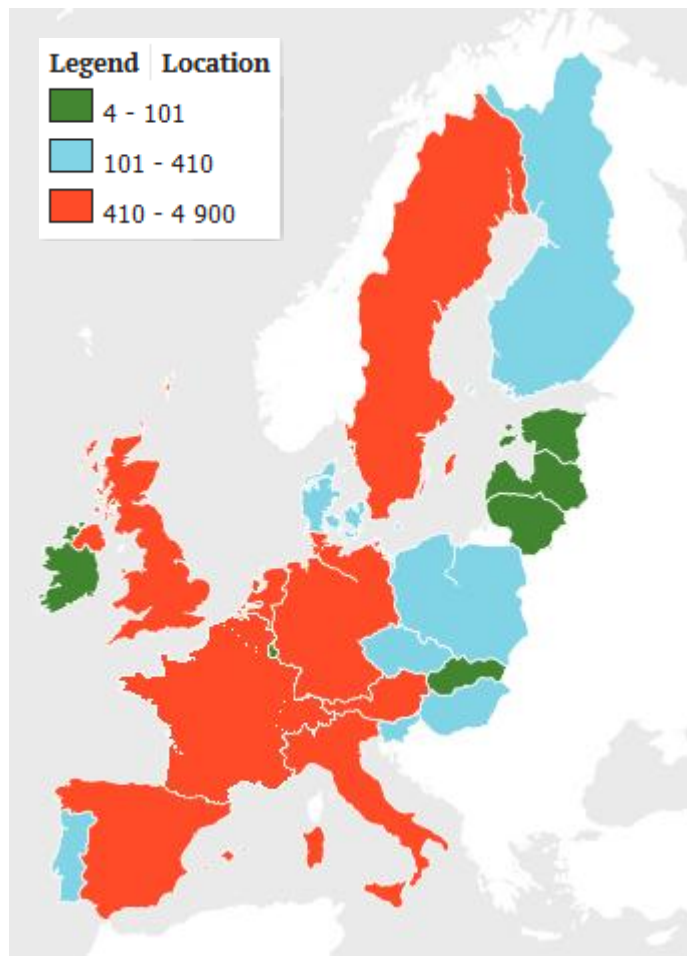
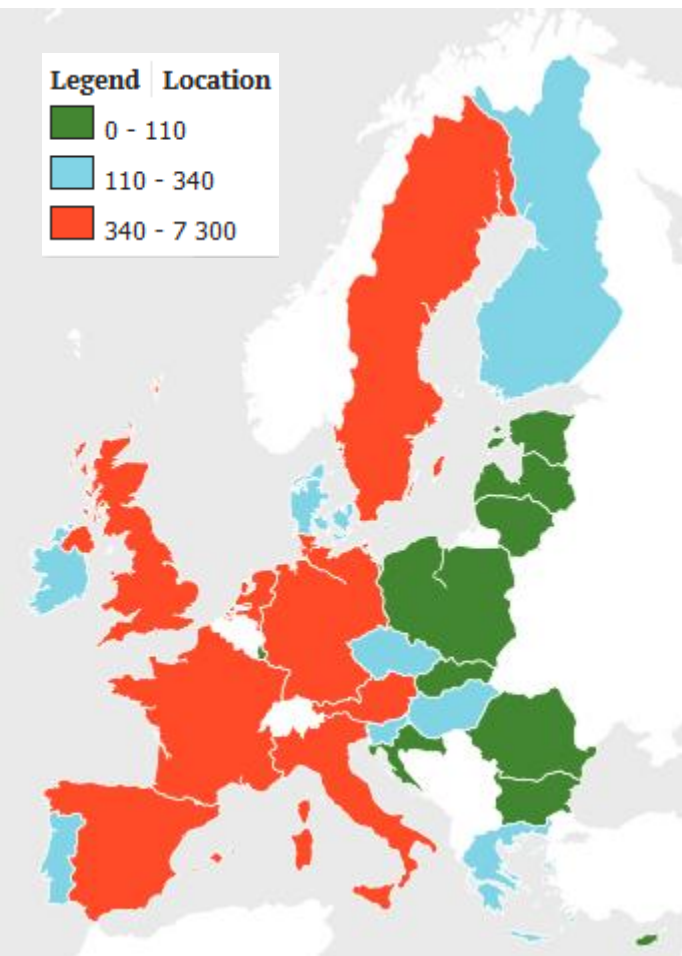
Stopa migracji na 1000 osób do obszarów wiejskich w regionach UE 2007-2010

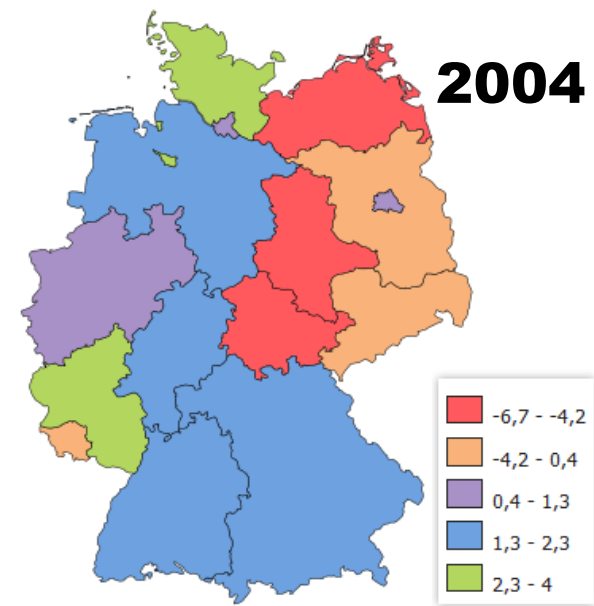
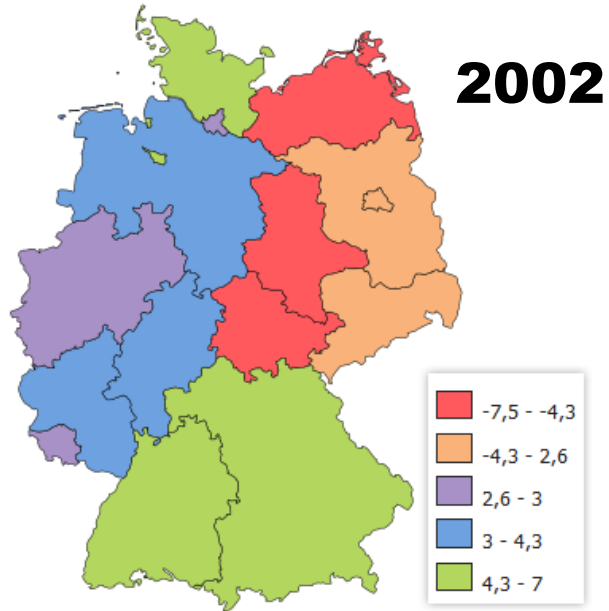
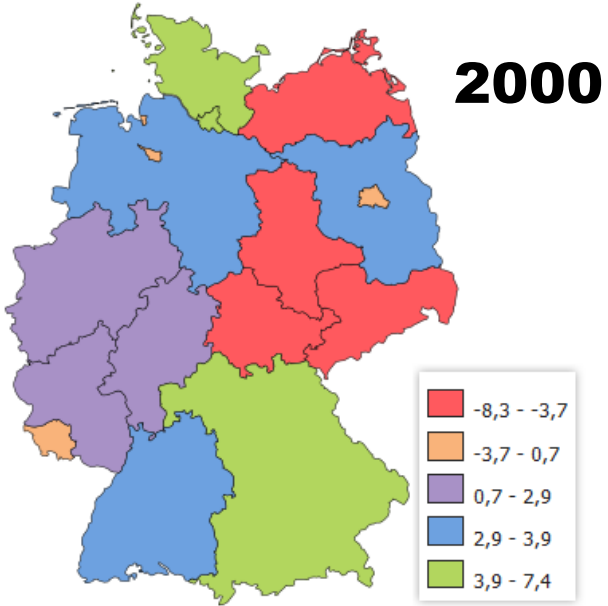

Emigracje młodzieży (15-25 lat) w latach 2000 - 2011

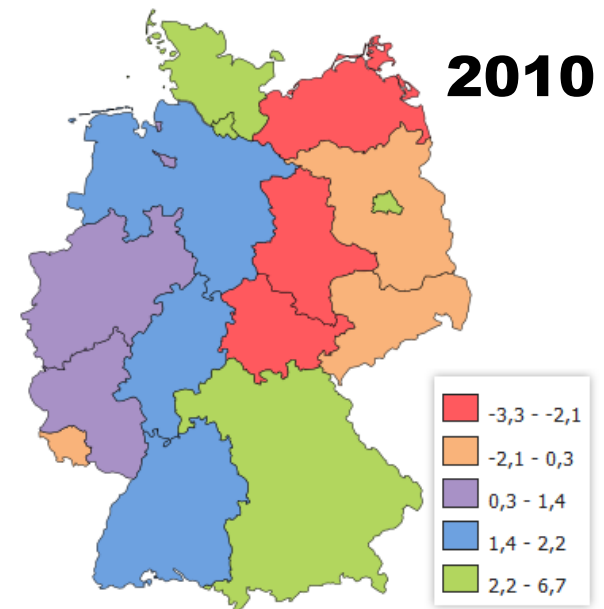
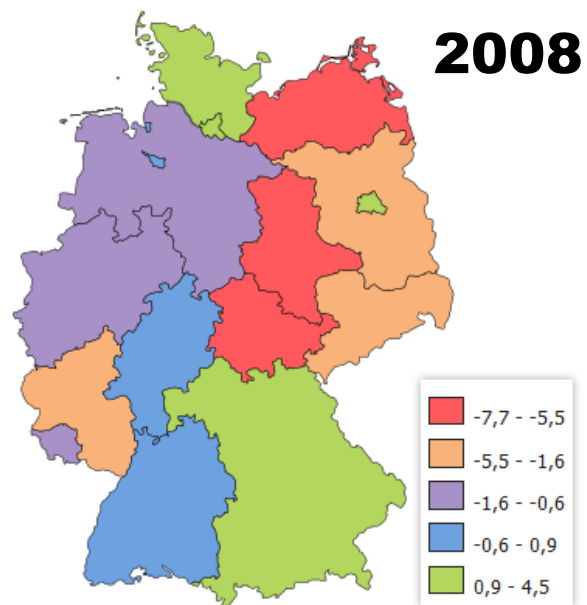
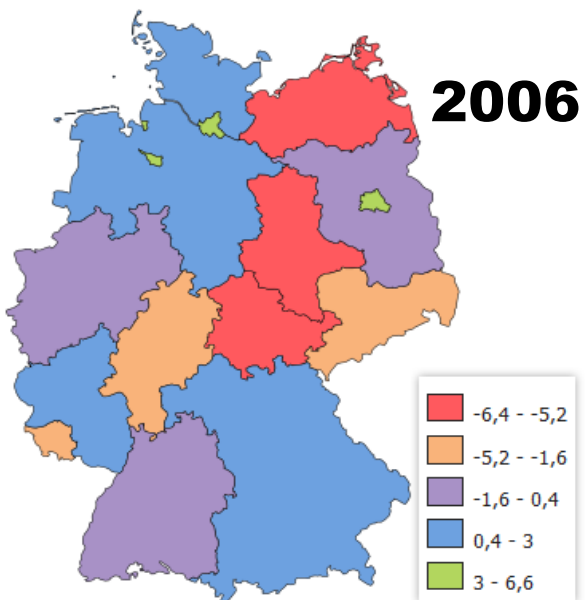

Imigracje młodzieży (15-25 lat) w latach 2008 – 2011 z innych krajów

<http://knoema.com/atlas/Germany/maps/Crude-rate-of-net-migration-plus-statistical-adjustment>

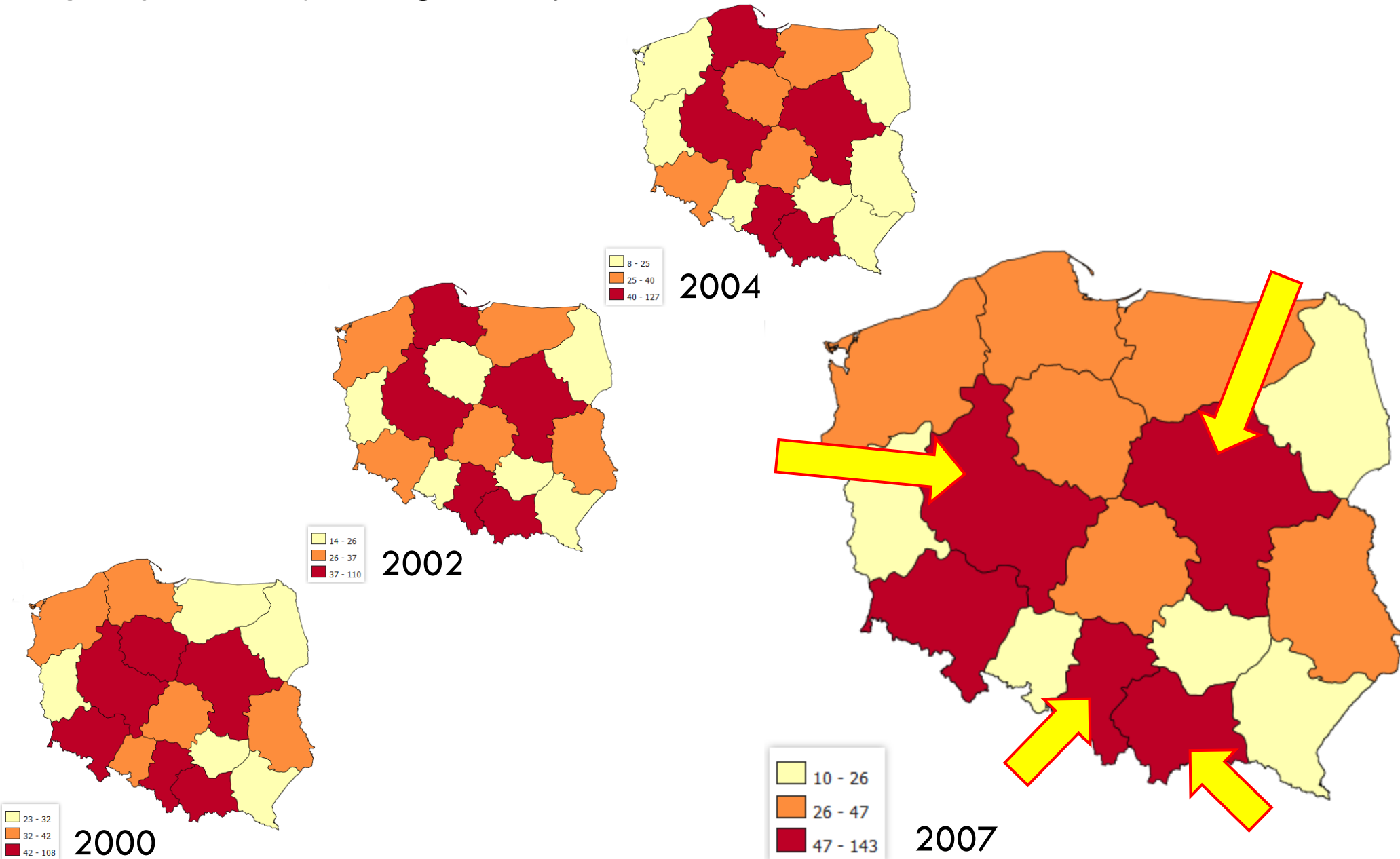
Migracje w Polsce

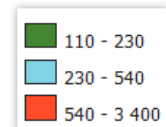
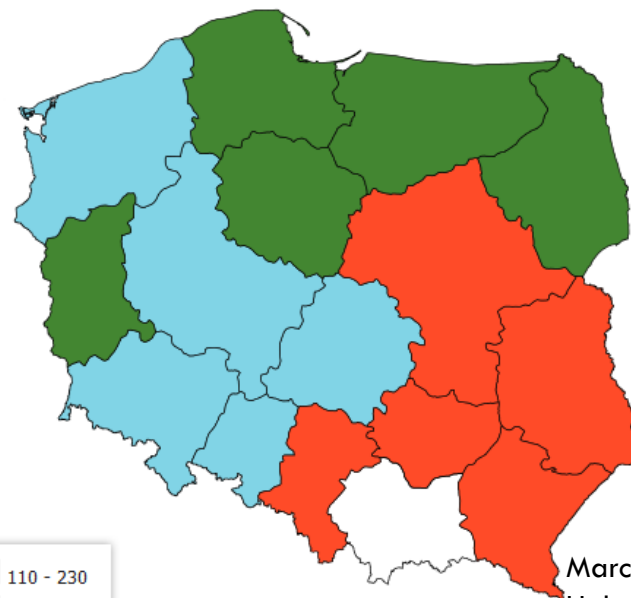
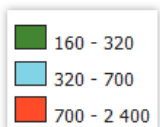
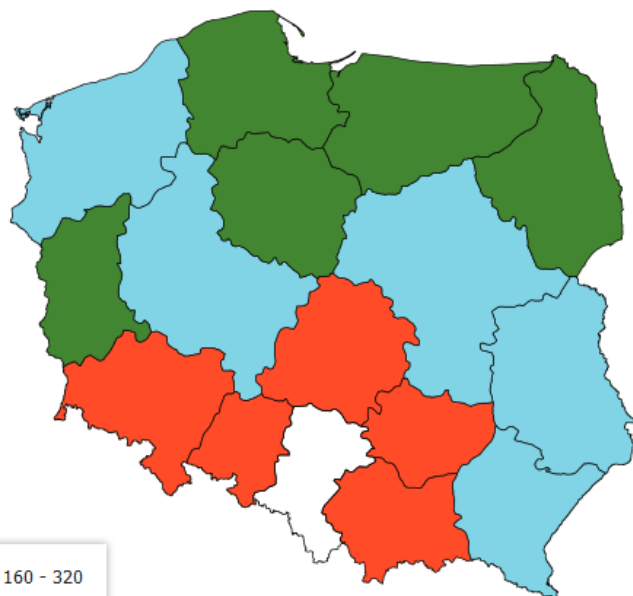
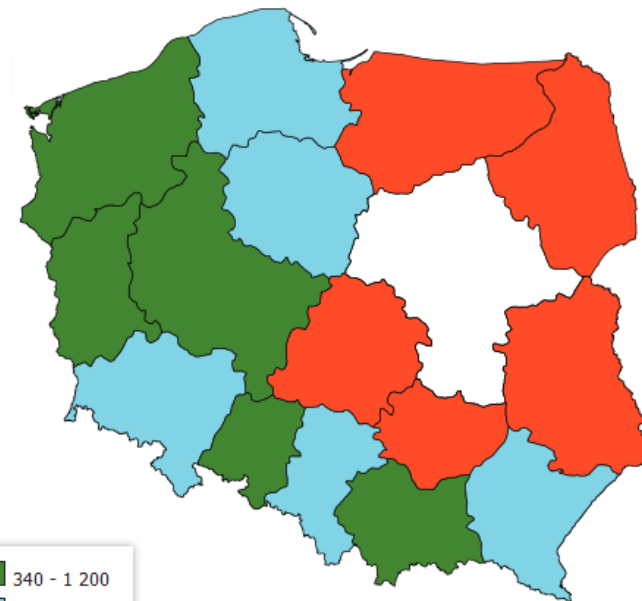
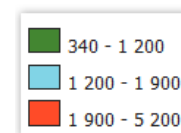
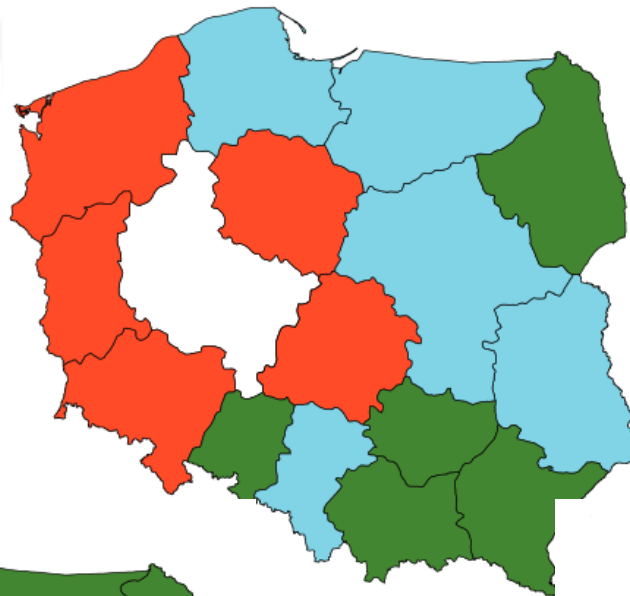
w PN-WSCH, WSCH i centralnej części Polski koncentrują się niekorzystne procesy ludnościowe, związane m.in. z:

- **depopulacją,**
- **deformacją struktury wieku,** na których ludność w wieku produkcyjnym stanowi mniej niż połowę ogółu ludności,
- **defeminizacją,** gdzie w grupie wiekowej 20–29 lat na 100 mężczyzn przypada mniej niż 80 kobiet.

Przyjazdy z powodu migracji wewnętrznych (z wyłączeniem migracji wewnątrz-regionalnym)

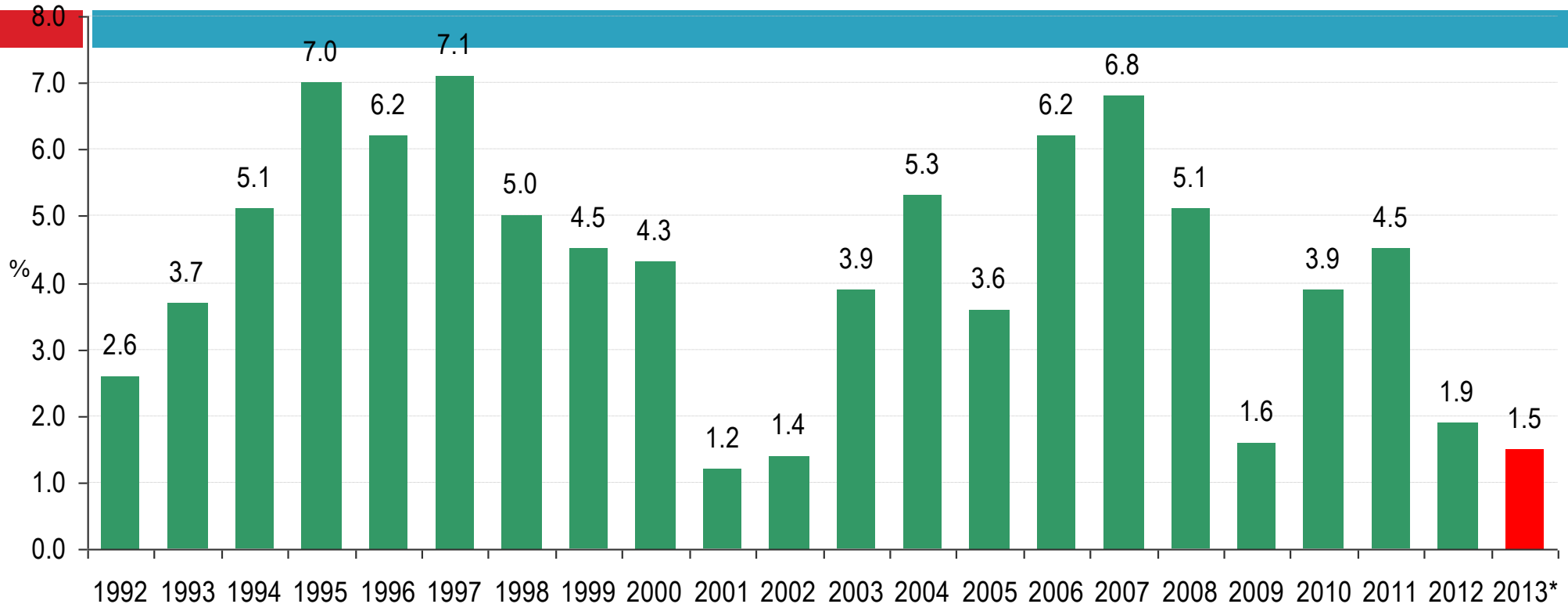

Wewnętrzne migracje regionalne, region pochodzenia : docelowy, z wyłączeniem migracji wewnątrz regionu - regiony NUTS 2 (2007)

Poland's GDP growth (% change)

Data: Poland's CSO

- According to CSO data. 2012 GDP growth amounted to 1.9%.
- The biggest growth contribution was made by net exports.
- According to CSO estimates. in the 1st half of 2013 growth amounted to 0.7%.

Skala współczesnych migracji z Polski

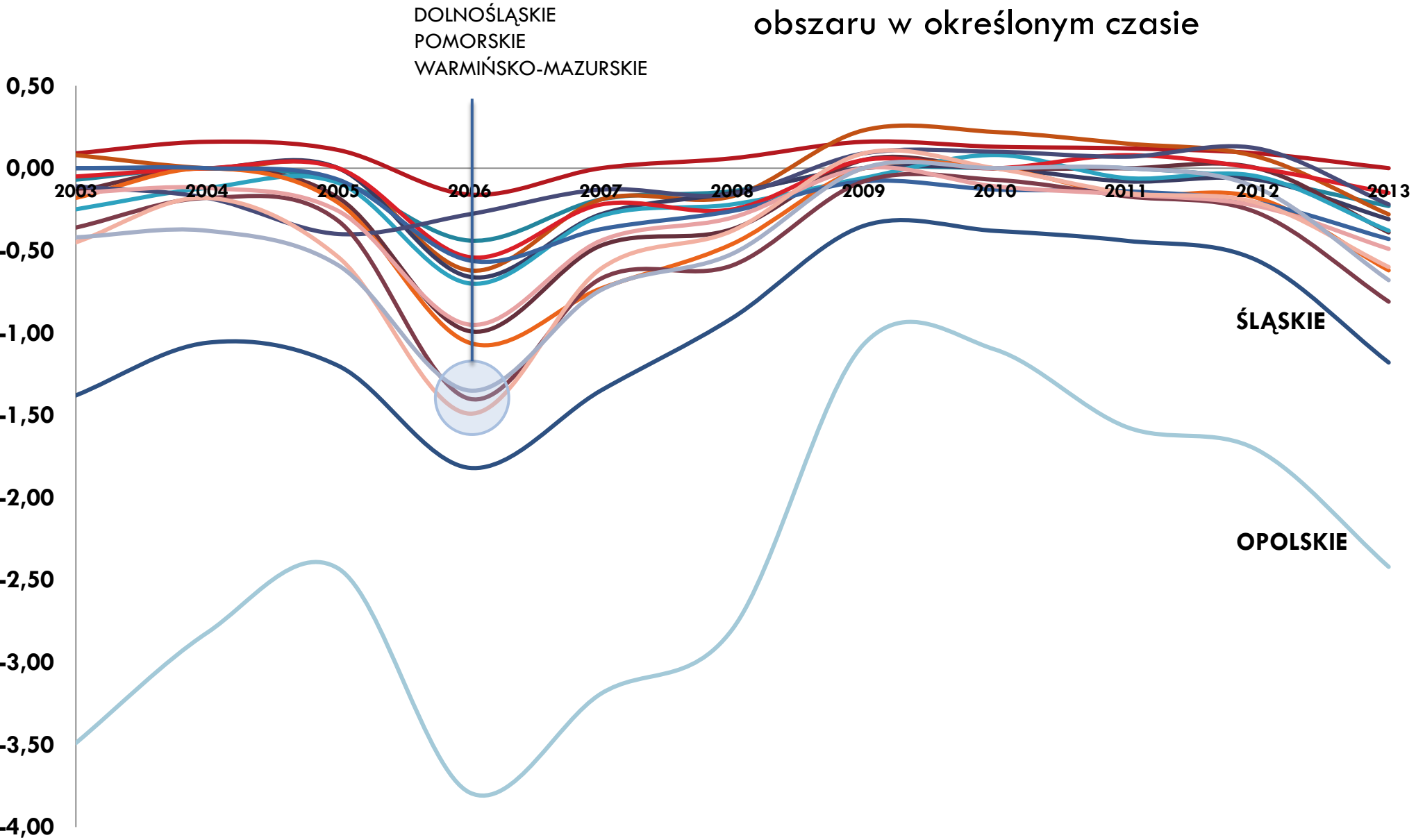
Emigracja z Polski na pobyt czasowy w latach 2004-2010

Źródło:
GUS, www.stat.gov.pl.

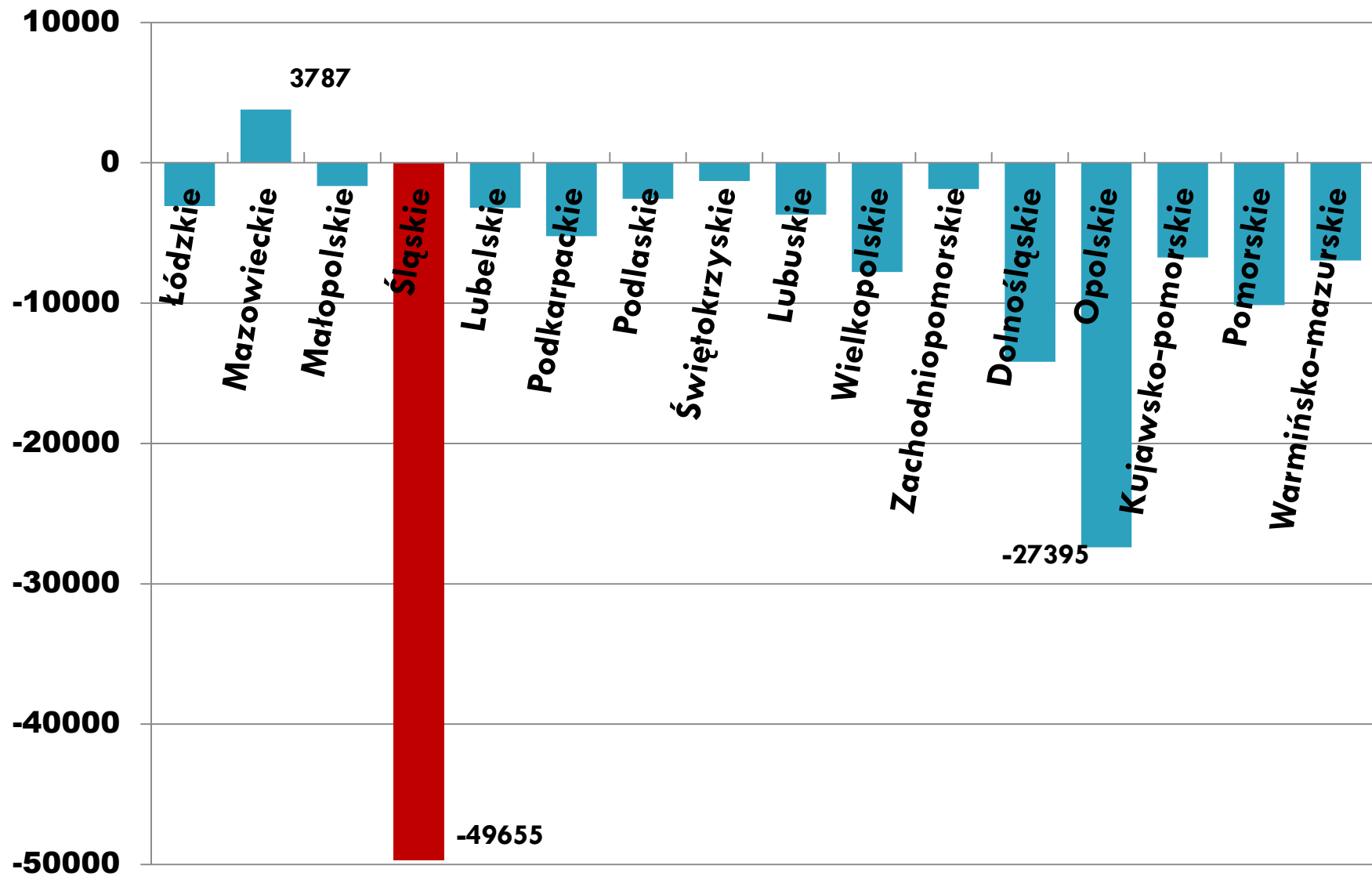
Kraj przebywania	Liczba emigrantów w tys.							
	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem	786	1 000	1 450	1 950	2 270	2210	1 870	1990
Europa	461	770	1 200	1 610	1 925	1887	1 635	1690
w tym:								
Unia Europejska (27)	451	750	1 170	1 550	1 860	1820	1 570	1615
w tym:								
Austria	11	15	25	34	39	40	38	32
Belgia	14	13	21	28	31	33	34	45
Cypr	4	4	3	3
Dania	17	19	20	19
Finlandia	0,3	0,4	0,7	3	4	4	3	3
Francja	21	30	44	49	55	56	47	55
Grecja	10	13	17	20	20	20	16	16
Hiszpania	14	26	37	44	80	83	84	50
Irlandia	2	15	76	120	200	180	140	125
Niderlandy	10	23	43	55	98	108	84	108
Niemcy	294	385	430	450	490	490	415	455
Portugalia	0,3	0,5	0,6	1	1	1	1	1
Republika Czeska	8	10	9	7
Szwecja	6	11	17	25	27	29	31	37
Wielka Brytania	24	150	340	580	690	650	555	560
Włochy	39	59	70	85	87	88	85	92
Kraje spoza UE	10	20	30	60	65	67	65	75
w tym:								
Norwegia	36	38	45	46

Saldo migracji zagranicznych na 1 000 ludności

Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały – różnica między napływem (imigracja) a odpływem (emigracja) ludności z danego obszaru w określonym czasie

Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w latach 2003-2013

Obszary wiejskie w Polsce

1. są zróżnicowane i obejmują wiele wiodących regionów.
2. niektóre, a zwłaszcza te najbardziej oddalone, ze zmniejszającą się populacją i zależne od rolnictwa, stoją przed wieloma wyzwaniami, dot. wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i zrównoważonego rozwoju, w zakresie:
 - niższych dochodów,
 - niekorzystnej sytuacji demograficznej,
 - niższego wskaźnika zatrudnienia i wyższego wskaźnika bezrobocia,
 - wolniejszego rozwoju trzeciego sektora,
 - niskiego poziomu kwalifikacji i kapitału ludzkiego,
 - braku możliwości dla kobiet i osób młodych,
 - braku kwalifikacji niezbędnych do pracy w niektórych sektorach rolnictwa i przetwórstwa żywności.

Migracje osób młodych na obszarach wiejskich

Sytuacja młodych osób na obszarach wiejskich jest wciąż niepewna

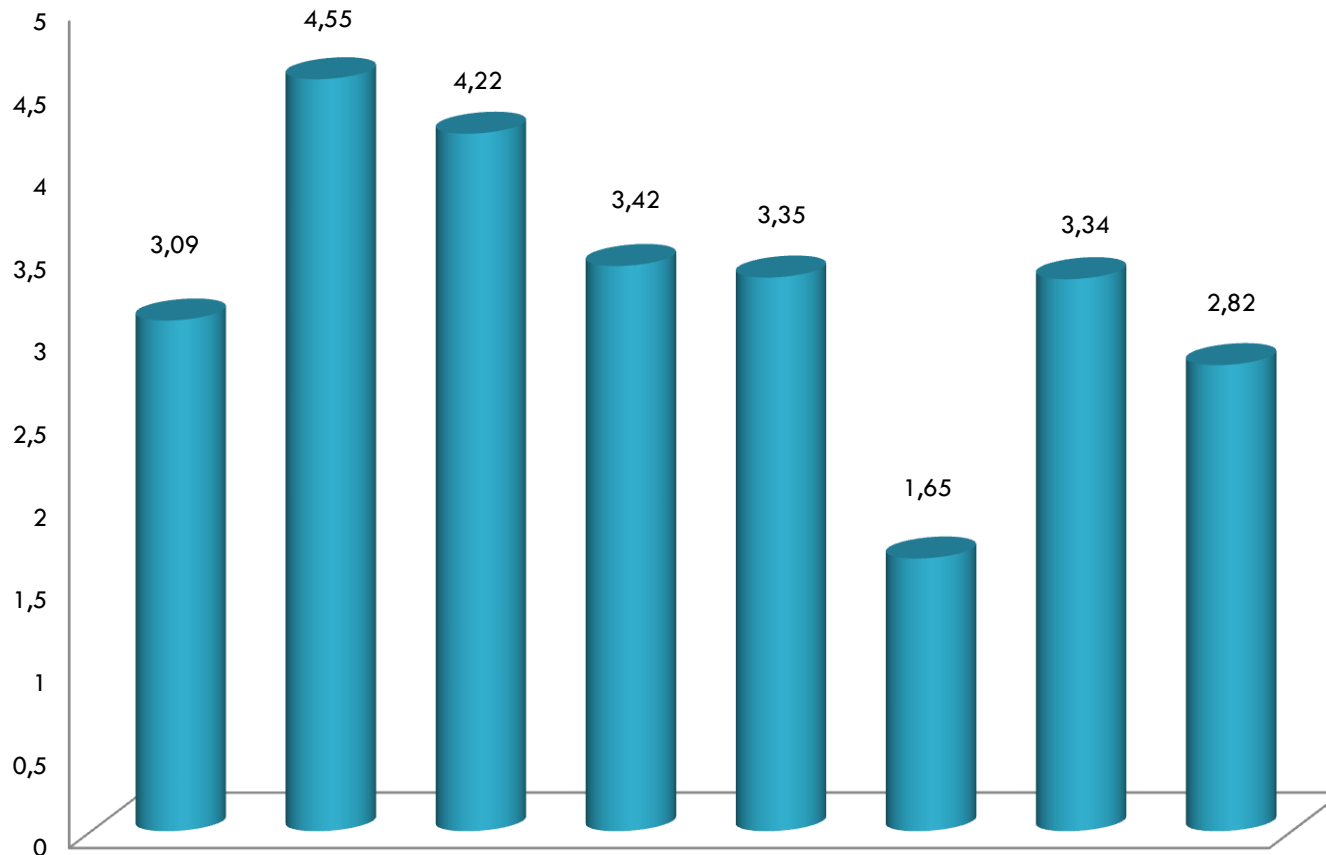
-to skutkuje migracją w ekonomicznie aktywnych grupach wiekowych.

- **obszary wiejskie borykają się z szeregiem problemów, które uniemożliwia wejście na rynek pracy i podnoszenie kwalifikacji.**

-wpływa to na wysokie bezrobocie wśród osób młodych zamieszkujących obszary wiejskie

Bezrobocie wśród młodych osób było znacznie wyższe zarówno w regionach o przewadze obszarów wiejskich, jak i w znacznym stopniu wiejskich niż na obszarach miejskich. SERA, str. 47-48.

Motywy emigracji wśród młodzieży wiejskiej

1. Odległość miejsca migracji od Polski
2. Poziom zarobków
3. Łatwość uzyskania pracy
4. Obecność rodziny
5. Obecność znajomych
6. Zaszłości historyczne
7. Sposób traktowania Polaków
8. Stopień zagrożenia atakami terrorystycznymi

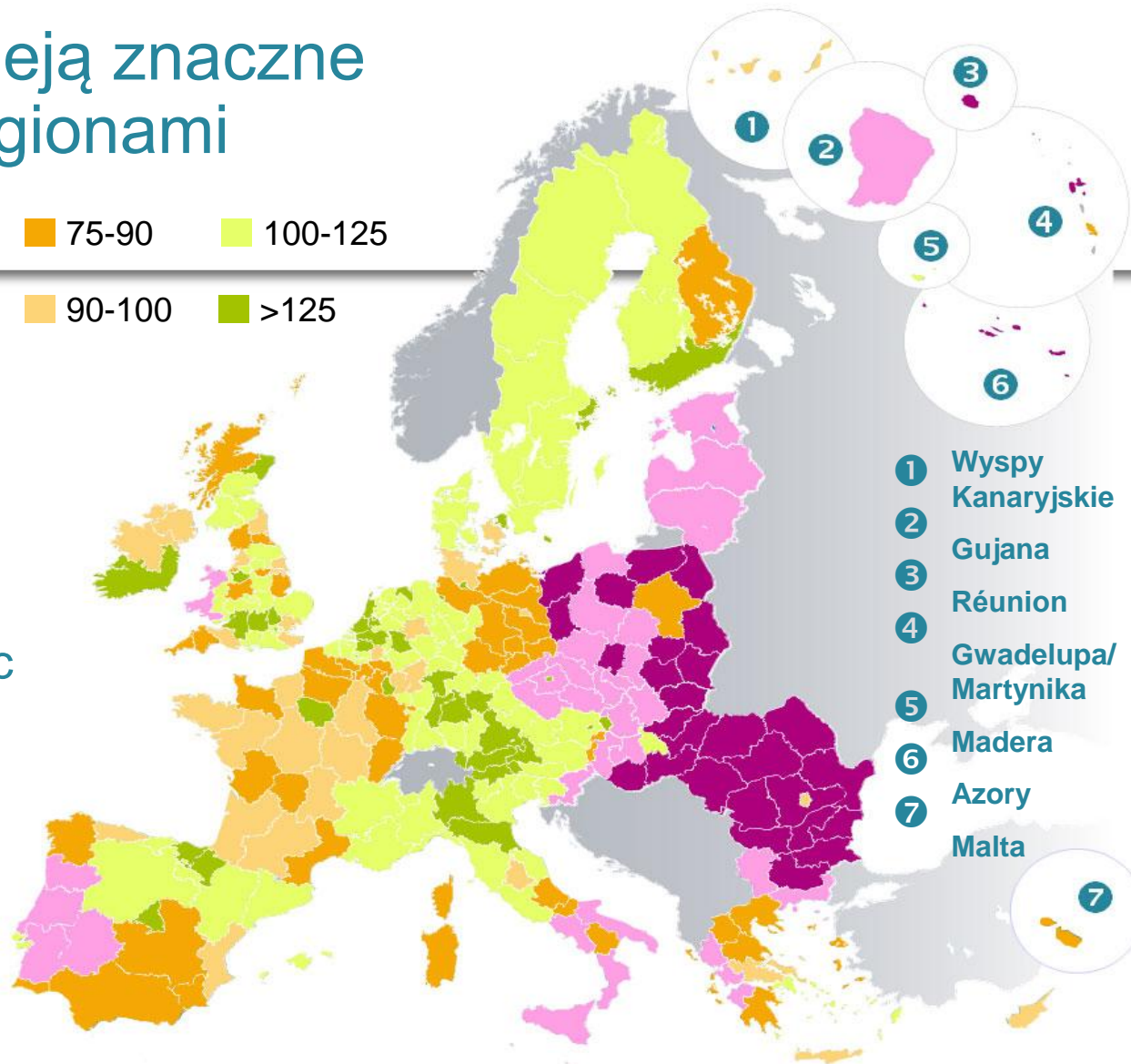
Jednak nadal istnieją znaczne różnice między regionami

PKB na mieszkańca* ■ <50 ■ 75-90 ■ 100-125

*indeks EU27 = 100 ■ 50-75 ■ 90-100 ■ >125

Średnia 2006 - 2007 - 2008

- ▶ Likwidacja tych różnic nadal pozostaje kluczowym celem

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Wnioski

- **Migracje są powszechnym zjawiskiem na całym świecie. Intensywnie zachodzą od połowy XXw. niemal we wszystkich krajach**
- **Udział młodych ludzi (15-29 l) w migracjach wskazuje na ich przemieszczenie z regionów słabiej do lepiej rozwiniętych**
- **Migranci w krajach UE (15-29 l) przeważają w krajach UE 15**
- **W większości regionów UE na poziomie NUTS 2 wzrasta liczba osób zamieszkujących obszary wiejskie**
- **Depopulacja, deformacją struktury wieku, defeminizacja koncentrują się w pn-wsch, wsch i centralnej części Polski**
- **W województwach pd. odnotowano najwyższy odpływ emigrantów**
- **Najważniejsze kierunki młodzieży wiejskiej to Wielka Brytania i Niemcy, a młodzież z obszarów wiejskich emigruje głównie do regionów charakteryzujących się wysokim PKB**

Dziękuję za uwagę